

Transgraniczna synergia gospodarki przestrzennej i wodnej w dorzeczu Odry

Modelowe przedsięwzięcie ładu przestrzennego – Podstawowe informacje i karty projektów

Federalne Ministerstwo Mieszkalnictwa, Rozwoju Miast i Budownictwa Niemiec (BMWSB) we współpracy z Federalnym Instytutem ds. Badań Budownictwa, Miast i Przestrzeni (BBSR) oraz z Komitetem ds. Gospodarki Przestrzennej Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Regionalnej i Przygranicznej rozpoczęło nowe modelowe przedsięwzięcie ładu przestrzennego (MORO). MORO pod tytułem „Transgraniczna synergia gospodarki przestrzennej i wodnej w dorzeczu Odry” skierowane jest do zainteresowanych podmiotów i instytucji w regionie przygranicznym, które miały możliwość składania wniosków o dofinansowanie do dn. 19 lipca 2024 r.

Celem modelowego przedsięwzięcia jest identyfikacja i wykorzystanie synergii między instrumentami gospodarki wodnej i przestrzennej na polsko-niemieckim obszarze powiązań oraz wzdłuż Odry i jej dopływów w perspektywie transgranicznej. Powiązania między gospodarką wodną a przestrzenną po stronie niemieckiej są uwzględnione w szczególności w Federalnym Planie Rozwoju Przestrzennego Ochrony Przeciwpowodziowej i Krajowej Strategii Wodnej.

W tym celu w trzech wybranych regionach modelowych zostaną opracowane i wdrożone konkretne działania. Działania te mają na celu dokładniejszą pracę nad konkretnymi zagadnieniami na styku gospodarki przestrzennej i wodnej. Eksperymentalne rozwiązania mają zostać przetestowane w celu pokazania, w jaki sposób te dwa obszary mogą być ze sobą lepiej zintegrowane. W ten sposób modelowe projekty przyczyniają się do realizacji obszaru działania „Zabezpieczenie podstaw dla wysokiej jakości życia” Wspólnej Koncepcji Przyszłości dla polsko-niemieckiego obszaru powiązań – Wizji 2030 (WKP 2030). Asysta naukowo-badawcza i sporządzanie ekspertyzy naukowej wspierają pracę modelowych projektów.

Każdy z regionów modelowych objętych wsparciem w ramach modelowego przedsięwzięcia otrzyma dotację w wysokości do 200 000 EUR. Okres realizacji modelowych projektów wyniesie 33 miesiące, od października 2024 r. do czerwca 2027 r.

MORO

Projekt 1

Proces dialogu w celu poprawy bilansu wodnego krajobrazu w polsko-niemieckim regionie przygranicznym (Region Uckermark-Barnim i Zachodniopomorskie)

- Wnioskodawca: Regionalny Związek Planistyczny Uckermark-Barnim
- Inni partnerzy: Regionalne Biuro Gospodarki Przestrzennej Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie
Powiat Barnim
Powiat Uckermark
Ministerstwo Rolnictwa, Środowiska i Ochrony Klimatu kraju związkowego Brandenburgia
DMT GmbH & Co. KG
Związek Wody i Gleby „Welse“
Związek Wody i Gleby Finowfließ
- Treść: Wraz ze skutkami zmian klimatu, niedobór wody staje się kluczową kwestią społeczną. Stabilizacja bilansu wodnego ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia podstaw życia, ekosystemów i gospodarki. Brandenburgia północno-wschodnia, jeden z najbardziej suchych regionów Niemiec, cierpi z powodu suszy z jednej i obfitych opadów deszczu z drugiej strony. Krajowa koncepcja postępowania w przypadku niskiego poziomu wody oraz plan zaopatrzenia Brandenburgii w wodę wskazują na spadek zasilania wód gruntowych. Do tej pory brakowało jednak skoordynowanego planowania.
- Modelowy projekt ma na celu promowanie dialogu i transferu wiedzy między regionalnymi interesariuszami w celu opracowania strategii poprawy bilansu wodnego krajobrazu i ochrony przeciwpowodziowej. Celem jest współpraca z użytkownikami gruntów i władzami lokalnymi w celu ustanowienia zrównoważonych, ekonomicznie opłacalnych form użytkowania gruntów oraz wykorzystania synergii między retencją wody a ochroną przeciwpowodziową. Polsko-Niemiecka wymiana wiedzy umożliwi zidentyfikowanie skutecznych rozwiązań, które nadają się również do transgranicznego transferu.

Dofinansowanie: do 196 467,70 euro

Projekt 2

Między planowaniem a zarządzaniem - kultura i praktyka prewencyjnej ochrony przeciwpowodziowej w Euroregionie PRO EUROPA VIADRINA

Wnioskodawca: Euroregion PRO EUROPA VIADRINA, Mittlere Oder e. V.

Inni partnerzy: Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu PRO EUROPA VIADRINA
Regionalny Związek Planistyczny (RPG) Oderland-Spree
Komunalna grupa robocza na rzecz dziedzictwa kulturowego Oderbruch

Treść: Projekt w polsko-niemieckim dorzeczu Odry w Euroregionie PRO EUROPA VIADRINA jest poświęcony prewencyjnej ochronie przeciwpowodziowej i zarządzaniu ryzykiem. Promuje transfer wiedzy między gospodarką przestrzenną, gospodarką wodną i władzami lokalnymi, a także świadomość i wymianę wiedzy wśród ludności. Lokalna wiedza i historyczne doświadczenia w zakresie gospodarki wodnej są gromadzone i analizowane pod kątem ich znaczenia kulturowego.

Projekt wykorzystuje formalne i nieformalne instrumenty gospodarki przestrzennej oraz poprawia komunikację dotyczącą zagrożeń. Region modelowy obejmuje region planowania Oderland-Spree w Niemczech i sąsiednie obszary Polski. Projekt koncentruje się na analizach ryzyka, integracji z planowaniem przestrzennym na szczeblu lokalnym i podnoszeniu świadomości społecznej, szczególnie w regionie Oderbruch, poprzez ustanowienie 20 zdecentralizowanych „znaków wodnych”. W realizację projektu zaangażowane będą zainteresowane podmioty zajmujące się gospodarką wodną, kulturą i nauką. Wdrożenie wspierać będą również gry symulacyjne w niemieckich i polskich gminach.

Dofinansowanie: do 199 950 euro

Projekt 3:

WiWaLa Ueckermünder Heide - Przywrócenie równowagi wodnej w krajobrazie Puszczy Wkrzańskiej na przykładzie miejscowości Rothenklempenow

Wnioskodawca: Rewilding Oder Delta e.V.

Inni partnerzy: Towarzystwo Przyjaciół Rzek Iny i Gowienicy
Regionalny Związek Planistyczny Pomorze Przednie
Gminy Rothenklempenow (w Niemczech) oraz Dobra, Police i
Nowe Warpno (w Polsce)

Treść: Projekt „WiWaLa Ueckermünder Heide” służy trwałej poprawie bilansu wodnego krajobrazu w miejscowości Rothenklempenow w Meklemburgii-Pomorzu Przednim, w celu podniesienia jakości życia i polepszenia sytuacji gospodarczej na tym obszarze. Region ten cierpi z powodu okresów suszy, co ma negatywny wpływ na rolnictwo i ludność. Projekt wykorzystuje zintegrowany system zarządzania wodą i gruntami w Puszczy Wkrzańskiej, a także włącza polskie społeczności przygraniczne. Projekt badawczy zakończony w czerwcu 2024 r. stanowi podstawę i punkt wyjścia planowanych działań.

Celem jest opracowanie praktycznego narzędzia planowania dla niemal naturalnej poprawy bilansu wodnego krajobrazu. Partycypacyjny proces oddolny identyfikuje lokalne cele i przenosi je na wyższy poziom planowania. Pola tematyczne obejmują zarządzanie zasobami wodnymi, lokalny rozwój gospodarczy i społeczno-kulturowy rozwój wsi i krajobrazu. Transfer podejścia do polskich gmin ma zostać poddany weryfikacji. Ponadto zbadany zostanie zakres, w jakim podejścia koncepcyjne opracowane w lokalnym projekcie mogą być skalowane i uogólniane przy użyciu instrumentów planowania gospodarki wodnej i przestrzennej.

Dofinansowanie: do 198 374 euro